

FRAMLEGGNOTAT TIL FAKULTETSSTYRET

Til: Det medisinske fakultets styre

Fra: Dekanen

Sakstype (O/D/V): O

Arkivsaksnr:

Vedlegg: Fakultetets reviderte utfyllende regler til forskriften

Møtedato: 11. juni 2019

Sakstittel: **Språkform på prøveforelesning og disputas**

Hvorfor fremmes saken: Det har i den senere tid vært uro i deler av organisasjonen knyttet til språkform på prøveforelesning og disputas med flere Uniforum-oppslag. Dekanen ønsker å legge frem hva som er de faktiske forhold i saken.

Saksframstilling: Fakultetets ph.d.-program er styrt av mange regler, noen satt av fakultetet selv, andre av UiO eller departement. De viktigste for denne saken er Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk, UiOs ph.d.-forskrift og fakultetets utfyllende regler til forskriften.

Det nasjonale kvalifikasjonsrammeverket fastsetter læringsutbyttet for norske utdanninger og hvilket kvalifikasjonsnivå man skal ha etter fullført utdanning. Noen av læringsmålene på ph.d.-nivået er:

- «Kandidaten kan drive forskning og faglig og/eller kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå»
- «Kandidaten kan formidle forsknings- og utviklingsarbeid gjennom anerkjente nasjonale og internasjonale kanaler»
- «Kandidaten kan delta i debatter innenfor fagområdet i internasjonale fora»

I UiOs ph.d.-forskrift står det følgende om språkform på prøveforelesning og disputas:

«Prøveforelesningen ..., og skjer på avhandlingsspråket med mindre bedømmelseskomiteen godkjenner et annet språk.» og «Disputasen skjer på avhandlingsspråket med mindre fakultetet selv, etter forslag fra bedømmelseskomiteen, godkjenner et annet språk.»

I fakultetets nye utfyllende regler står det følgende:

«Prøveforelesningen skal som hovedregel foregå på samme språk som avhandlingen, normalt engelsk. Prøveforelesningen kan foregå på norsk dersom kandidaten og komiteens medlemmer alle behersker skandinavisk språk og komiteen selv anmoder fakultetet om dette.» og «Disputasen skal foregå på samme språk som avhandlingen er skrevet på.»

I de gamle utfyllende regler sto det følgende om prøveforelesningen: «Språket i forelesningen skal være engelsk, norsk, dansk eller svensk», mens det ikke var noen egen formulering om språk på disputas og man fulgte derfor forskriften.

I tillegg lå følgende tekst ute på fakultetets hjemmeside en kort periode: «*Prøveforelesning og disputas skal holdes på samme språk, som hovedregel skal prøveforelesning og disputas holdes på det språket avhandlingen er skrevet på. Normalt skal avhandlingen skrives på engelsk ved Det medisinske fakultet. Komiteen kan søke fakultetet om å få avholde doktorgradsprøven på norsk eller nordisk. Komiteen må begrunne søknaden. Kandidaten har ikke anledning til å fremme ønsker om språk på prøveforelesning og disputas.*»

Status:

Det har ikke skjedd noen endring i regelverket, forskriften er uforandret. Hovedregelen har hele tiden vært at dersom man ønsker disputas på annet språk en avhandlingsspråket, må man søke om dette hos fakultetet.

Det har generelt vært få søknader om norsk språkform. Etter å ha gått igjennom disputasene i 2018, har fakultetet funnet ut at de fleste doktorgradsprøvene går på engelsk i tråd med forskriften og utfyllende regler. Men det er store ulikheter mellom instituttene: Ved Helsam var det nesten 60 % av doktorgradsprøvene som gikk på norsk, ved IMB og Klinmed var det ca 23 %. Felles for alle er at det ikke søkes om å få bruke norsk, slik regelverket sier. Det har utviklet seg en sedvane hvor det er tatt for gitt at norsk språkform godkjennes, og unntaket har blitt regelen heller enn unntaket i enkelte miljøer. Det er dette fakultetet nå ønsker å rydde opp i ved at fakultetets håndhevelse av forskriften er innskjerpet. Fakultetet ønsker at forskriftens normalregel skal være rådende for hele fakultetet, hvilket også går tydelig frem i de reviderte utfyllende reglene. Det er også verd å merke seg at det kun er komiteen som har anledning til å anmode om annet språk, ikke veileder eller kandidat.

Prøveforelesning og disputas omtales samlet som doktorgradsprøven. Doktorgradsprøven er ikke en ren seremoniell hendelse, og disputasen er heller ikke primært ment å være en formidlingsarena. Hovedformålet for doktorgradsprøven er å være et redskap for fakultetet til å prøve kandidatens oppnåelse av ulike læringsmål i programmet, deriblant evnen til å kommunisere og diskutere faget på engelsk, som er det internasjonale fagspråket. Fakultetet mener derfor at det som hovedregel ikke finnes noen gode grunner til ikke å disputere på det språket man har skrevet avhandlingen på.

I de ytterst få tilfeller hvor kandidaten velger å skrive sin avhandling på norsk, foregår disputasen på norsk. I slike tilfeller vil fakultetet foretrekke å ha prøveforelesningen på engelsk, men gitt forskriftens ordlyd, er dette opptil komiteen å avgjøre.

Relevante lenker:

- Nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk: www.nokut.no/norsk-utdanning/nkr/beskrivelser-av-laringsutbytte-for-nivaene-i-nkr/

- UiOs ph.d.-forskrift: www.uio.no/om/regelverk/forskning/forskerutdanning/phdforskr.html

Utfyllende regler ved Det medisinske fakultet til Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Universitetet i Oslo

§ 1 Forskriftens virkeområde

Ingen utfyllende regler.

§ 2 Omfang, innhold og målsetting for ph.d.-utdanningen

Ingen utfyllende regler.

§ 3 - Ansvar for doktorgradsutdanningen

Utfyllende regel til § 3 - Ansvar for doktorgradsutdanningen

Den formaliserte forskerutdanningen ved Det medisinske fakultet er organisert i ett ph.d.-program uten linjer eller studieretninger. Ph.d.-programmet er knyttet til de fagområder som til enhver tid omfattes av Det medisinske fakultets fagportefølje.

§ 4 Kvalitetssikring

Ingen utfyllende regler.

§ 5 Opptak

Utfyllende regel til § 5.1 Opptakskrav

Det medisinske fakultet har fastsatt ytterligere krav til opptak.

Utdanningskrav

Fakultetet selv kan etter individuell vurdering godkjenne følgende utdanninger som grunnlag for opptak:

- Utdanning og kompetanse på masternivå
- Utenlandsk avsluttet grad (M.Sc.-nivå) som tilsvarer minst 4 år i det norske universitetssystemet

Karakterkrav

Som hovedregel gjelder følgende:

- Gjennomsnittskarakteren på bachelor skal være C eller bedre
- Emner på masternivå skal ha en gjennomsnittskarakter på B eller bedre
- Masteroppgaven skal ha karakteren B eller bedre
- For 5-årige utdanninger skal gjennomsnittskarakteren være B eller bedre

I tilfeller hvor søker ikke fyller alle karakterkrav eller normalregelen om 5-årig master, må fagmiljøet hvor kandidaten skal være tilknyttet redegjøre for hvorfor kandidaten likevel anses å være kvalifisert for opptak.

For utdanninger med få eller ingen graderte karakterer, gjøres en helhetsvurdering av søkerens kompetanse og planlagte ph.d.-prosjekt.

Krav til engelskkompetanse

Internasjonale studenter må dokumentere engelskferdigheter ved å ta en av følgende tester:

- TOEFL - Test of English as a Foreign Language med minimumresultat 90 på internet-Based Test (iBT)
- IELTS - International English Language Testing Service med resultat 6.5
- PTE Academic - Pearson Test of English Academic med resultat 62

Normalt er følgende søkere fritatt fra dette kravet:

- Søkere fra land som er medlem av EU/EØS og/eller Europarådet/UNESCO-Cepes og som har engelsk som 1. fremmedspråk tatt over en periode på minimum 7 år i grunn- og videregående skole. Søkeren må selv dokumentere dette
- Søkere med gjennomført bachelorgrad og/eller mastergrad hvor engelsk har vært undervisningsspråk
- Søkere som har en A-level eksamen i engelsk
- For søkere fra enkelte afrikanske land, se NOKUTs hjemmeside for detaljer

I tilfeller hvor fakultetet er i tvil om søkerens engelskkunnskaper, kan også disse søkere bli bedt om å dokumentere sin engelskkompetanse.

Krav til opphold ved UiO (residentplikt)

Kandidater med ekstern finansiering eller arbeidsplass må ha et opphold ved Det medisinske fakultet på minst 6 måneder av ph.d.-utdanningen. Oppholdet kan deles opp i inntil 3 perioder. Residensplikten kan utføres ved OUS, AHUS og andre samarbeidende institusjoner i Norge der det finnes et aktivt forskningsmiljø/ forskningsgruppe hvor kandidaten kan inngå og som fakultetet godkjenner. Forskningsmiljøet må ha ressurser til å ta imot kandidaten og kunne gi vitenskapelig opplæring i tråd med fakultetets ph.d.-regelverk.

De faglige kravene til veiledning, samt Det medisinske fakultets ønske om at kandidaten skal bidra til institusjonens faglige utvikling og miljø, skal være oppfylt. Det er utarbeidet egne retningslinjer for mottak av internasjonale ph.d.-kandidater som skal følges.

Det er hovedveileder og intern veileder som skal føre tilsyn med at residensplikten overholdes. Beskrivelse av residensplikten og det forskningsmiljøet kandidaten skal inngå i, skal inkluderes i kandidatens prosjektbeskrivelse.

Krav til opptakssøknad

Søknad sendes på fakultetets fastsatte opptaks- og avtaleskjema. Vedlagt skjemaet skal det ligge en prosjektbeskrivelse etter fastsatt mal samt nødvendig dokumentasjon. Det fremgår av det til enhver tid gjeldende Søknads- og avtaleskjemaet samt fakultetets nettsider hvilke vedlegg som må følge søknaden.

For forskerlinjekandidater

Fakultetet har utarbeidet egne retningslinjer for opptak av søkere med forskerlinjebakgrunn, se fakultetets nettsider for nærmere beskrivelse.

Krav til ressurstilgang

Søkeren skal ha til disposisjon nødvendige ressurser for gjennomføring av sitt ph.d.-prosjekt. Avgjørelsen om hva som anses som nødvendig, tas av fakultetet. For søkere med ekstern finansiering og/eller arbeidsplass, inngås det avtale om dette i forbindelse med det enkelte forskningsprosjekt.

Krav til finansiering

Søkeren skal som hovedregel dokumentere finansiering for hele ph.d.-løpet (3 år) ved opptak.

Minimum ett års sammenhengende finansiering (eventuelt to år med 50 % sammenhengende finansiering) øremerket ph.d.-utdanningen må være på plass ved opptak og det må leveres en realistisk og forpliktende plan for finansiering av resterende opptaksperiode. Egenfinansiering (egne lønnsmidler, eget firma etc.) godkjennes som hovedregel ikke.

Utfyllende regel til § 5.2 Opptaksvedtak

Søknad om opptak skal være faglig kvalitetssikret og anbefalt av instituttet før fakultetet ferdigbehandler søknaden. Fullført opptaksvedtak fattes av fakultetet.

Ufullstendige eller mangelfulle søknader vil ikke bli behandlet. Dersom fullstendig dokumentasjon ikke foreligger innen fristen som er fastsatt av fakultetet, anses den som trukket.

Utfyllende regel til § 5.3 Opptaksperiode

Søknad om opptak til Det medisinske fakultets ph.d.-program skal sendes fakultetet innen to (2) måneder fra dato for tiltredelse i stipendiatstilling.

I tilfeller hvor forskningsprosjektet som skal lede frem til ph.d. graden er påbegynt tidligere enn tre måneder før det søkes opptak til Ph.d.-programmet, skal det i vedlegg til søknaden gjøres rede for dette.

Forlengelser og maksimaltid på programmet

Innenfor opprinnelig opptaksperiode (netto 3 år) forlenges opptaksperioden ved lovhjemlede avbrudd som svangerskapspermisjon, sykdom, o.a.

Når opprinnelig avtaleperiode er over, kan det søkes om forlengelse **én** gang. Vedlagt søknaden skal det ligge en redegjørelse om hvorfor kandidaten er forsinket, hvilke grep som er gjort for å unngå ytterligere forsinkelse og om det eventuelt foreligger finansiering for forlengelsen. Redegjørelsen skal være vedlagt en revidert milepælsplan for ferdigstillelse av avhandlingen. Søknad om forlengelse sendes fakultetet på fastsatt skjema.

Innvilges forlengelsen, utvides studierettsperioden med inntil 3 år. Forlengelsens varighet fastsettes av fakultetet etter anbefaling fra instituttet og baserer seg på en helhetsvurdering av søknaden. Det gis ikke forlengelse av forlengelsen pga. ev. lovfestede permisjoner, sykefravær eller deltid.

Når kandidaten har vært på ph.d.-programmet i opprinnelig opptaksperiode + 3 år, er maksimaltid på programmet normalt nådd og alle rettigheter og plikter i henhold til doktorgradsavtalen bortfaller. Det betyr at kandidaten mister studieretten, men kan fremdeles søke fakultetet om å få levere avhandlingen til bedømmelse for ph.d.-graden.

§ 6 - Ph.d. -avtalen

Utfyllende regel til § 6 - Ph.d. -avtalen

Kandidaten plikter å rapportere om sin fremdrift (semesterrapport) samt holde sin kontaktinformasjon oppdatert gjennom å semesterregistrere seg i StudentWeb hver vår og høst innenfor de til enhver tid gjeldende frister. Manglende semesterregistrering og semesterrapportering kan medføre utskriving av ph.d.-programmet.

§ 7 Veiledning

Utfyllende regel til § 7.1 - Veiledningens innhold

Veilederne plikter å holde seg orientert om det regelverk som regulerer ph.d.-programmet, og bistå kandidaten i oppfyllelsen av hans eller hennes rettigheter og plikter. Kandidat og veileder plikter å gi hverandre løpende informasjon om alle forhold av betydning for gjennomføringen av doktorgradsutdanningen.

Kandidaten plikter å holde aktiv dialog med sine veiledere om progresjonen i arbeidet, og fremlegge utkast av skriftlige arbeider for diskusjon med veilederne og dele data.

Partene plikter aktivt å følge opp omstendigheter som kan medføre fare for forsinket eller manglende gjennomføring av doktorgradsutdanningen, slik at utdanningen, så langt det er mulig, kan gjennomføres.

For øvrig vises til partenes plikter og rettigheter slik de til enhver tid er beskrevet på fakultetets nettsider.

Utfyllende regel til § 7.2 - Oppnevning av veiledere

Alle kandidater skal ha minimum to veiledere gjennom hele perioden på ph.d.-programmet hvorav en er tilsatt ved fakultetet i minimum 20 % forsker- eller II-stilling (professor/førsteamanuensis). Alle veiledere skal ha doktorgrad eller tilsvarende kompetanse. Habilitetsreglene i forvaltningslovens andre kapittel «Om ugildhet» (§ 6-10) gjelder for alle oppnevnte veiledere. Oppnevnte veiledere skal ikke ha direkte slektskap (far, mor, datter, sønn), eller ha andre nære relasjoner verken til hverandre eller til kandidaten.

En kandidat skal ha én hovedveileder og som hovedregel inntil to medveiledere. Det er anledning til å søke fakultetet om ytterligere en medveileder, søknaden må begrunnes. En kandidat kan ikke ha mer enn 3 medveiledere oppnevnt samtidig.

Doktorgradskandidat og veileder kan ved enighet anmode fakultetet om å oppnevne ny veileder for kandidaten.

Dersom en veileder blir emeritus, går av med pensjon eller dør, plikter kandidat og resten av veiledergruppen å informere fakultet og foreslå ny veileder.

Ved konflikt mellom kandidat og veileder skal partene i fellesskap søke å finne en løsning på den situasjonen som er oppstått. Dersom partene ikke kommer til enighet, kan en eller begge parter be om å bli løst fra veilederavtalen. Anmodning om å bli løst fra veilederavtalen sendes til fakultetet og skal begrunnes.

Fakultetet skal godkjenne skifte av veileder. Veileder kan ikke fratse før ny veileder er oppnevnt.

Det er normalt ikke anledning til å oppnevne ny eller endre i veilederteamet når det gjenstår mindre enn 6 måneder til planlagt innlevering.

Hovedveileder

Hovedveileder skal være tilsatt ved en norsk institusjon. Dersom kandidaten ønsker en ekstern hovedveileder må dette begrunnes i opptakssøknaden. Dersom hovedveileder er ekstern, må det være minst en intern medveileder.

For å kunne være hovedveileder skal man normalt ha dokumentert veiledererfaring fra masternivå eller i spesialistutdanningen. Minst en i veilederteamet skal tidligere ha fullført veiledning fram til disputas.

Hovedveileder har ansvaret for å avvikle kandidatens midtveisevaluering, komme med forslag til medlemmer i bedømmelseskomiteen samt foreslå disputasleder. Hovedveileder, ev. sammen med intern medveileder dersom hovedveileder er ekstern, har et hovedansvar for å følge opp regel- og rammeverket rundt ph.d.-utdanningen for kandidaten.

Man kan være oppnevnt som hovedveileder for maksimalt 4 kandidater samtidig.

Medveiledere

Dersom hovedveileder er ekstern, må minst en medveileder være tilsatt ved Det medisinske fakultet. I tilfeller hvor hovedveileder er ekstern er det intern medveileders oppgave å foreslå bedømmelseskomite og disputasleder i samråd med ekstern hovedveileder. Medveiledere har et medansvar sammen med hovedveileder for å følge opp regel- og rammeverket rundt ph.d.-utdanningen for kandidaten.

Man kan være oppnevnt som medveileder for maksimalt 5 kandidater samtidig.

Veilederskap

En enkelt veileder har ikke anledning til å inneha mer enn totalt 6 veilederskap (hoved- og medveilederskap samlet) samtidig.

§ 8 Opplæringsdel

Utfyllende regel til § 8 – Opplæringsdel

Opplæringsdelen skal være relevant både i forhold til doktorgradsarbeidet og i forhold til en generell forskningsmessig kvalifisering innen faget. Opplæringsdelen ved fakultet består av en obligatorisk del på 10 studiepoeng og en valgfri del på 20 studiepoeng.

I vedtak om opptak kan instituttet og/eller fakultetet kreve at kandidaten inkluderer spesifikke emner i sin opplæringsdel, selv om emnene ikke er foreslått av søker og/eller veileder. Dette gjelder dersom institutt eller fakultetet vurderer at kandidaten bør ta emnene sett i sammenheng med kandidatens bakgrunn, prosjektets tematikk og/eller metode.

Elementene i opplæringsdelen kan tas løpende, men de skal som hovedregel gjennomføres i løpet av de første 3 semestrene av opptaksperioden.

For kandidater med forskningsprosjekt hvor det inngår bruk av forsøksdyr, er det obligatorisk med opplæring i bruk av forsøksdyr i tråd med *Lov om dyrevelferd (LOV-2009-06-19-97)* og *Forskrift om bruk av dyr i forsøk (FOR-2015-06-18-761)*.

Minimum 15 studiepoeng av den valgfrie delen skal bestå av ph.d.-emner ved en norsk eller internasjonal utdanningsinstitusjon. Disse skal ha ECTS-normering fra institusjonen som tilbyr dem og det skal fremgå av kursbeviset at emnet er på ph.d.-nivå. Kursene skal dokumenteres med kursbevis/karakterutskrift, innhold, program og pensum.

Én norsk spesialitet godkjennes som et ph.d.-emne tilsvarende 5 studiepoeng. Enkeltkurs som ledd i spesialiseringen godkjennes ikke.

Legeforeningens kurs godkjennes ikke inn i opplæringsdelen.

Eventuell bruk av emner som ikke er på ph.d.-nivå må søkes om og være godkjent på forhånd av instituttet og fakultetet. Emner på masternivå kan unntaksvis godkjennes hvis kandidaten har et særskilt behov for å tilegne seg tilleggs kunnskap i forbindelse med en tverrfaglig oppgave. Det må da følge en erklæring fra hovedveileder om at emnet er relevant for forskningsprosjektet. Et masteremne kan bli godkjent inn i opplæringsdelen med mindre studiepoeng enn det emnet gir på masternivå. For at et masteremne skal kunne inngå i opplæringsdelen, kreves et nivå som tilsvarer karakteren B eller bedre sammenholdt med UiOs karakterskala.

Bacheloremner kan ikke inngå i opplæringsdelen.

Spesialpensum avlagt ved andre fakulteter eller institusjoner kan ikke inngå i opplæringsdelen.

Maksimalt 5 studiepoeng kan avlegges som andre aktiviteter enn ph.d.-emner etter følgende regler:

- Forskerkurs og workshops godkjennes med studiepoengberegning iht. ECTS. Minimum varighet er 25 arbeidstimer. Program og litteratur må dokumenteres sammen med deltakerbevis. Maksimalt 3 studiepoeng.
- Deltakelse i nasjonal kongress med fremleggelse (muntlig eller poster): 1 studiepoeng pr. kongress. Maks 3 studiepoeng kan oppnås på denne måten. Det skal være ulike enkeltprosjekter som presenteres. Aktiviteten dokumenteres med abstract samt konferanseprogram hvor kandidatens deltakelse og tittel på fremlegg fremgår samt tidspunkt for konferansen.
- Deltakelse i internasjonal kongress med fremleggelse: 2 studiepoeng pr. kongress. Maks 4 studiepoeng kan oppnås på denne måten. Det skal være ulike enkeltprosjekter som presenteres. Aktiviteten dokumenteres med abstract samt konferanseprogram hvor kandidatens deltakelse og tittel på fremlegg fremgår samt tidspunkt for konferansen.
- Populærvitenskapelig skriftlig artikkel/kronikk innen eget fagfelt: 1 studiepoeng pr. artikkel, inntil 2 studiepoeng. Kopi av artikkelen(e) skal vedlegges søknad om godkjent opplæringsdel.
- Forskningsopphold ved utenlandsk institusjon: 1 studiepoeng pr uke. Oppholdet skal ha minst to ukers varighet. Plan for oppholdet skal godkjennes av hovedveileder og institutt før utreise og bekreftes utført av eksternt institusjon. Det skal leveres skriftlig rapport på fastsatt skjema til instituttet i etterkant. Studiepoengene utløses av innlevert og godkjent rapport. Godkjent rapport vedlegges søknad om godkjent opplæringsdel. Maksimalt 5 studiepoeng.

Kandidater som har gjennomført forskerlinjen får normalt innpasset opplæringsdelen avlagt i Forskerlinjen som tilsvarende ph.d.-programmets opplæringsdel dersom forskerlinjeprojektet videreføres til et ph.d.-prosjekt. Søkere med bakgrunn fra Forskerlinjen kan likevel bli pålagt å gjennomføre nye emner, dersom det er faglig begrunnet i læringsmålene for ph.d.-programmet og prosjektets tematikk og/eller metode eller det har gått lang tid fra Forskerlinjens opplæringsdel ble avlagt til det søkes opptak til ph.d.-programmet. Vurdering om dette gjøres av fakultetet i forbindelse med opptak.

Når kandidaten anser å ha oppfylt opplæringsdelen i henhold til fakultetets retningslinjer, og senest 6 måneder før avhandlingen planlegges innlevert til bedømmelse, sendes søknad om godkjent opplæringsdel til fakultetet på fastsatt skjema. Opplæringsdelen godkjennes samlet. Elementer godkjennes ikke enkeltvis etter hvert som de avlegges, unntatt er bruk av masteremner.

§ 9 - Rapportering

Utfyllende regel til § 9 – Rapportering

I løpet av sin opptaksperiode, plikter kandidat og/eller veiledere å gjennomføre følgende:

Semesterrapportering

Hvert semester i forbindelse med semesterregistreringen i StudentWeb plikter kandidaten å rapportere om foregående semesters aktiviteter, se også Utfyllende regel til § 6.

Oppsummeringssamtaler

Ved oppstart, etter 6 måneder og deretter årlig så lenge kandidaten har gyldig opptaksavtale, plikter kandidat og veileder å gjennomføre oppsummeringssamtaler i henhold til gjeldende retningslinjer.

Midtveisevaluering

Når kandidaten er 15-18 måneder inn i sitt ph.d.-løp skal det avholdes midtveisevaluering i tråd med fakultetets retningslinjer for dette.

§ 10 Avhandlingen

Utfyllende regel til § 10.1 - Krav til avhandlingen

Avhandlingen bør bestå av minst tre (3) vitenskapelige originalartikler, hvorav minst en artikkel er publisert eller endelig akseptert for publisering i internasjonalt tidsskrift med fagfelleevaluering. Alle manuskripter og artikler som inngår i avhandlingen skal ha samme kvalitet som en publisert artikkel.

Antall artikler som må inngå i avhandlingen vil være avhengig av størrelse og kvalitet på den enkelte arbeid og hvor mye kandidaten har bidratt. Dersom kandidaten både har lagt ned en uvanlig stor arbeidsinnsats i en artikkel og artikkelen har meget høy kvalitet, kan antall artikler reduseres.

Inntil to artikler/manuskripter kan være fellesarbeider som også inngår i en annen doktorgradsavhandling. I slike tilfeller påligger det hovedveileder å legge ved en redegjørelse for kandidatens selvstendige bidrag i hvert av fellesarbeidene.

Doktorgradskandidaten bør som hovedregel være førsteforfatter på minst to av artiklene. Der kandidaten ikke er førsteforfatter, må vedkommende ha bidratt vesentlig i datainnsamling/-behandling, tolkning av resultater og artikkelskriving.

I tillegg til enkeltartikler skal avhandlingen inneholde en samlet presentasjon av de vitenskapelige resultatene med en inngående sammenstillende diskusjon (kappen). Denne samlede fremstillingen skal være et selvstendig vitenskapelig dokument der kandidaten har mulighet for å utdype og eventuelt korrigere aspekter i artiklene. Den skal vise vitenskapelig oversikt og modenhet, samt evne til å trenge inn i spesialiserte vitenskapelige problemstillinger. Fakultetet har en veiledning for hvordan kappen skal skrives.

Fakultetet tillater ikke at en avhandling i sin helhet er et fellesarbeid for to doktorgradskandidater.

Monografier som ikke er publiserte kan også godtas som avhandling til ph.d.-graden. Disse skal bedømmes etter samme kriterier som en artikkelbasert avhandling med sammenskrivning. Det betyr at minimumskravene til vitenskapelig kvalitet er identiske.

Alle delarbeider som inngår i avhandlingen samt sammenskrivingen (kappen) må foreligge på samme språk. Normalt skal avhandlingen foreligge på engelsk, men norsk kan, etter begrunnet søknad til fakultetet, også godkjennes. Andre språk eller en blanding av språk i avhandlingen tillates ikke.

For avhandlinger som er skrevet på engelsk skal det inngå et sammendrag på norsk i den trykkede avhandlingen. Sammendraget skal være på inntil 2 sider. Tilsvarende skal avhandlingene som er skrevet på norsk inkludere et sammendrag på engelsk.

Utfyllende regel til § 10.2 - Arbeider som ikke godtas

En artikkel som tidligere har vært innlevert og/eller bedømt som del av en annen persons doktorgradsavhandling, kan likevel antas til bedømmelse så fremt det med avhandlingen følger en erklæring som beskriver kandidaten og den enkelte medforfatters innsats, jf. § 10.1, femte avsnitt. Det må fremgå av medforfattererklæringene at arbeidet eventuelt også inngår i en annen doktoravhandling.

§ 11 Meldeplikt om arbeidsresultater som har potensial for næringsmessig utnyttelse

Ingen utfyllende regler.

§ 12 Innlevering

Utfyllende regel til § 12 Innlevering

Søknad om å få arbeidet bedømt stiles til fakultetet. Søknad kan først leveres når opplæringsdelen er fullført og godkjent av fakultetet.

Som vedlegg til søknaden skal følge én minnepinne som skal inneholde følgende dokumenter:

- Hele avhandlingen i én samlet PDF-fil
- Bekreftelse på godkjent opplæringsdel
- Signerte medforfatterskjema for hvert enkelt fellesarbeid
- Erklæring om innhenting av nødvendige tillatelser/godkjenninger, inkludert kopi av både tillatelsene/godkjenningene (både søknad og vedtak)

§ 13 - Oppnevning av bedømmelseskommité

Utfyllende regel til § 13 - Oppnevning av bedømmelseskommité

I forbindelse med søknad om bedømmelse skal intern hovedveileder eller ekstern hovedveileder, i samråd med intern medveileder, komme med forslag til bedømmelseskommité på fastsatt skjema. Dette skal begrunnes og det skal vise hvordan komiteen samlet dekker avhandlingens fagfelt.

I tillegg skal det foreslås to personer, som begge må være forespurt og ha sagt seg villige, til å være disputasleder.

Forslagsskjemaet signeres av hovedveileder ev. i samråd med intern medveileder hvis hovedveileder er ekstern, og sendes fakultetet og kandidaten. Kandidaten har anledning til å komme med kommentarer innen én uke etter at fakultetet mottok forslaget. Signerte habilitetserklæringer for de foreslåtte komitémedlemmene må ligge vedlagt. Medforfatter(e) og/eller tidligere og nåværende veileder(e) til kandidaten kan ikke inngå i komiteen.

Som hovedregel skal komiteen bestå av 3 medlemmer og være satt sammen slik:

- Ett medlem fra en utenlandsk institusjon
- Ett medlem fra en annen institusjon enn UiO
- Ett medlem fra UiO (komitéleder)

Komitéleder skal som hovedregel ha et ansettelsesforhold (førsteamanuensis eller professor) ved Det medisinske fakultet, UiO.

Komiteens medlemmer skal normalt ikke ha hatt fellesarbeid med kandidatens veiledere de siste 5 år. Dersom veileder og et komitémedlem har hatt et samarbeid skal det redegjøres for dette.

Hvis et komitémedlem trekker seg før innstillingen foreligger, skal det oppnevnes et nytt komitémedlem etter forslag fra hovedveileder. Nytt forslag samt habilitetserklæring sendes fakultetet.

Hvis et komitémedlem ikke har mulighet til å være til stede på prøveforelesning og/eller disputas, kan fakultetet oppnevne et settemedlem etter forslag fra komitélederen eller hovedveileder.

Dersom mer enn ett medlem av komiteen må fratre underveis i bedømmelsen før disputas, må bedømmelsen stoppes, ny komité oppnevnes og bedømmelsen starte på nytt. Avhandlingen oversendes ny komité i den form den foreligger på det tidspunktet igangsatt bedømmelse ble stoppet.

Dersom mer enn ett medlem av komiteen ikke kan være tilstede på prøveforelesning og/eller disputas, må doktorgradsprøven utsettes.

§ 14 Bedømmelseskomiteens arbeid

Utfyllende regel til § 14.2 - Omarbeiding av innlevert avhandling

Dersom bedømmelseskomiteen finner at en avhandling ikke kan omarbeides til et nivå verdig en ph.d.-grad innen tre (3) måneder, skal den underkjennes.

Bedømmelseskomiteen skal avgi sin endelige innstilling innen en (1) måned etter at revidert avhandlingen er levert komiteen. Dersom kandidaten har gjort de endringene komiteen har foreslått, skal komiteen normalt anbefale at kandidaten kan forsvare avhandlingen.

Utfyllende regel til § 14.3 - Bedømmelseskomiteens innstilling

Innstillingen skal være en felles uttalelse, eventuelt vedlagt individuelle uttalelser og skal foreligge på samme språk som avhandlingen. Eget skjema med veiledning er utarbeidet og skal benyttes.

Endelig innstilling fra komiteen skal foreligge senest 3 måneder etter at komiteen har mottatt avhandlingen.

Doktorandens skriftlige merknader til innstillingen legges ved innstillingen når vedtaket skal fattes av fakultetet.

Utfyllende regel til § 14.4 - Retting av formelle feil i avhandlingen

Søknad om å rette formelle feil i avhandlingen sendes til fakultetet på fastsatt skjema. Søknaden behandles av bedømmelseskomiteen. Ved tvil, avgjør dekanen.

Med formelle feil menes feil av ikke-faglig art, som stavefeil, grammatiske feil og lignende. Nærmere beskrivelse av errata er gitt på fakultetets nettsider. Oversikt over rettingene skal trykkes i den endelige versjonen av avhandlingen. Det er ikke anledning til å endre tidskriftsstatus etter innlevering.

§ 15 Fakultetets behandling av bedømmelseskomiteens innstilling

Ingen utfyllende regler.

§ 16 Ny innlevering

Utfyllende regel til § 16 - Ny innlevering

Ny innlevering kan tidligst skje seks (6) måneder og senest to (2) år etter at fakultetet fattet vedtak om å underkjenne avhandlingen.

Så vidt det er mulig, oppnevner fakultetet den samme bedømmelseskomiteen til å bedømme revidert avhandling, med mindre særlige grunner taler for oppnevning av nye medlemmer av komiteen.

§ 17 Offentliggjøring av avhandling

Utfyllende regel til § 17.1 - Fakultetets krav til den trykte avhandlingen

Når fakultetet har funnet avhandlingen verdig for forsvar i disputas skal det trykkes 60 obligatoriske eksemplarer av avhandlingen og utgiftene til trykking av disse dekkes av instituttet. Fakultetet påser at eksemplarer av avhandlingen er tilgjengelig under disputasen, og at avleveringsplikten oppfylles i henhold til lov.

Kandidaten plikter å benytte det trykkeri som fakultetet til enhver tid benytter. Fakultetet har utarbeidet egne rutiner og skjemaer for trykkeprosessen som skal benyttes. Avhandlingen skal ha universitetets standardformat og fakultetets omslag med eget ISBN-nummer.

Utfyllende regel til § 17.2 - Offentliggjøring

I forbindelse med offentliggjøring av doktorgradsavhandlingen skal kandidaten senest 3 uker før disputasen levere flere dokumenter. Disse er spesifisert på fakultetets nettsider. Disputasen er offentlig og avhandlingen skal være allment tilgjengelig.

§ 18 Doktorgradsprøve

Utfyllende regel til § 18.1 - Prøveforelesning

Prøveforelesningen avholdes før disputas, og kan finne sted tidligst seks uker etter at fakultetet har fattet vedtak om at avhandlingen verdig til forsvar.

Doktoranden skal holde én prøveforelesning over et oppgitt emne. Prøveforelesningen skal som hovedregel foregå på samme språk som avhandlingen, normalt engelsk. Prøveforelesningen kan foregå på norsk dersom kandidaten og komiteens medlemmer alle behersker skandinavisk språk og komiteen selv anmoder fakultetet om dette.

Tema for prøveforelesning skal ikke oppgis slik at kandidaten har mulighet til å referere eget ph.d.-arbeid og skal heller ikke ha som mål å fylle ut for eventuelle svake punkter ved avhandlingen. Tema skal heller ikke oppgis som et spørsmål. Formålet med prøveforelesningen er at kandidaten skal dokumentere evne til formidling av forskningsbasert kunnskap. I tillegg skal kandidaten vise evne til å disponere forelesningens innhold innenfor tilgjengelig tid, beherske presentasjonsteknikker og eventuelle audiovisuelle hjelpemidler, håndtere spørsmål og kommentarer fra tilhørere samt vise evne til formidling.

Prøveforelesningen skal legges opp slik at både studenter, personer uten spesialkunnskaper og den opplyste allmenhet skal kunne ha utbytte av den. Prøveforelesningen skal vare i 45 minutter. I tillegg kommer inntil 15 minutter for eventuelle spørsmål/kommentarer. Ved vurdering av prøveforelesningen skal gjøres av bedømmelseskomiteen etter fastsatt skjema.

Bruk av Skype eller likende ved prøveforelesning tillates kun ved force majeure og bruken må godkjennes på forhånd av fakultetet.

Utfyllende regel til § 18.2 - Offentlig forsvar av avhandlingen (disputas)

Det offentlige forsvar skal avholdes i lokaler tilhørende Universitetet i Oslo eller i lokaler ved Oslo universitetssykehus eller Akershus universitetssykehus som fakultetet har godkjent.

Disputasen skal foregå på samme språk som avhandlingen er skrevet på.

Etter en kort innledning ved disputasleder, og før opposisjonen, skal doktoranden gjøre rede for sitt forskningsarbeid i inntil 20 minutter. Kandidatens redegjørelse skal holdes i en form slik at både studenter, personer uten spesialkunnskaper og den opplyste allmenhet skal ha utbytte av den. Det fremgår av forslaget til bedømmelseskomiteen hvem som skal ha rollen som henholdsvis første og annen opponert.

Fakultetet har utarbeidet en egen veiledning for gjennomføring av disputas som er tilgjengelig på nettsidene.

Disputasleder er dekanens stedfortreder og skal normalt være ansatt som professor eller førsteamanuensis ved Det medisinske fakultet. Vedkommende skal komme fra en annen forskningsgruppe eller forskningsmiljø enn kandidat og veiledere. Disputasleder kan også være en emeritus.

Disputasleder kan ikke være medforfatter på noen av doktorandens vitenskapelige artikler, heller ikke andre artikler utover de som inngår i doktorgradsarbeidet. Disputasleder skal normalt heller ikke ha hatt fellesarbeider med kandidatens veiledere de siste fem (5) år.

Dersom forsvaret i disputas ikke godkjennes, skal fakultetet underrettes om dette umiddelbart.

Bruk av Skype eller likende ved disputas tillates kun ved force majeure og må godkjennes på forhånd av fakultetet.

§ 19 Godkjenning av doktorgradsprøve

Ingen utfyllende regler.

§ 20 Kreering og diplom

Ingen utfyllende regler.

§ 21 Vedlegg til diplom

Ingen utfyllende regler.

§ 22 Klage

Utfyllende regel til § 22 Klage

Saksgang ved klager etter forvaltningsloven §§ 28 flg:

Grunngitt klage sendes fakultetet. Fakultetet kan oppheve eller endre vedtaket hvis det finner klagen begrunnet. Hvis fakultetet ikke tar klagen til følge, sendes klagen til Den sentrale klagenemnd ved universitetet til avgjørelse. Den sentrale klagenemnd kan prøve alle sider ved det påklagede vedtak. Dersom fakultetet eller Den sentrale klagenemnd finner grunn til det, kan det oppnevnes enkeltpersoner eller et utvalg til å foreta en vurdering av den foretatte bedømmelsen og de kriteriene denne bygger på, eller til å foreta en ny eller supplerende sakkyndig vurdering. Klagenemndas vedtak i klagesaker kan ikke påklages.

Saksgang ved klager etter forskningsetikkloven § 5 annet ledd:

Forskningsetiske enkeltsaker skal først håndteres på fakultetsnivå i henhold til UiOs retningslinjer. Alvorlige saker skal legges fram for enten UiOs Forskningsetiske utvalg eller Felles redelighetsutvalg for Det medisinske fakultet/Oslo Universitetssykehus. Saken kan derfra påklages til Nasjonalt utvalg for gransking av uredelighet i forskning (Granskningsutvalget). Granskingsutvalgets uttalelser er endelige og kan ikke påklages videre

§ 23 Ikrafttredelse og overgangsregler

Utfyllende regel til § 23 - Ikrafttredelse og overgangsregler

Utfyllende regler til Forskrift for graden philosophiae doctor (ph.d.) ved Det medisinske fakultet, Universitetet i Oslo, trer i kraft umiddelbart ved dekanens vedtak.